

Berg: Jeg kan overmaade godt forstaa, at mange af de Herrer staa noget tvivlrædige lige overfor dette Forslag; thi jeg hører til deres Tal og tager ingenlunde denne Sag ligegyldigt. Det er sikkert nok, at et Forslag af en saa vigtig Karakter, ingenlunde foreligger oplyst saaledes, som den i flere Retninger burde det. Jeg har siden 2den Behandling søgt at sætte mig noget ind i det Formaal, der maatte tilsigtes med Lovforslaget, for at se, om Lovforslaget gav Garanti for, at dette opnaas; jeg har i den Henseende søgt sagskyndig Veiledning. Jeg tror, at man kan være enig med den høitærede Minister i, at den Dag, der kommer Tilbud fra Ol. Bassehus om at ville opføre Staten Institutet til Fremme af Foranstaltninger til Landsfvages Vel, saa vil der være Anledning saavel fra Regeringens som fra Lovgivningsmagtens Side til at tage under alvorlig Overveielse, om ikke Bygningerne der tilligemed Grunden burde sælges og hele Etablissementet forflyttes til et andet for Diemedet mere bekvemt beliggende Sted. Det vil rimeligvis blive Tilfældet, naar vi naae den Dag; thi Ol. Bassehus kan neppe siges at være heldigt beliggende for selve dette Formaalets Bedkommende. Stiller man et andet Formaal, nemlig at en saadan Anstalt ikke maa være til for stor Gene for Omgivelserne, saa er det aldeles aabenbart, at dette Diemed fyldestgøres ikke efter de nuværende Forhold for Ol. Bassehus's Bedkommende. Derfor lægger jeg ingen Vægt paa den Hentydning, at Ol. Bassehus, som det er, kan udvides til at tilfredsstille de Diemed, som Lovforslaget omtaler. Jeg vil indrømme, at der har været Leilighed til at give al fornøden Oplysning fra Bestyrelsens og alle Bedkommendes Side. Sagen har foreligget i lang Tid i Landssthinget og kun kort Tid her, det var derfor naturliggere, om Bedkommende havde henvendt sig til Kultusministeriet med fornøden og indgaaende Forklaring angaaende Stillingen til hele denne Sag. Der burde da her ligesom ellers, naar en Sag skal forhandles hurtigt og komme til alle Bedkommendes Kundskab, være sendt Afkrifter og Indberetninger til Rigsdagen for at hjælpe paa Sagens hurtige Fremme; Oplysninger kunde være erholdte i Ministeriet. Jeg anser det, naar vi tale om Ol. Bassehus, for en stor Feil, at dette ikke er sket, og desuden er Svaret paa et enkelt Brev, saaledes som vi have set i Betænkningen, tilmed et noget ufuldstændigt Svar i ubestemte Udtryk, ikke saa overbevisende for mig, at jeg derved skulde forstyrres i at stemme for Forslaget. Der foreligger ikke fornødne Oplysninger til, at man kan tage Hensyn dertil. Jeg skal heller ikke lade mig afstrække fra at stemme for Loven af, at det er en helt eller halvt privat Anstalt. Jeg har ikke den Væge at kjende den paagjældende Mand; jeg betvivler ikke, at han fortjener de fortrinlige Bidnesbyrd, han har faaet. Det Gnefte, hvorom jeg tvivler noget, er,

om ikke en dygtig, ihærdig og for den Slags Sager meget nidher Mand dog ikke kan faae for mange Tern i Ilden. Saavidt mig bekjendt, har han 3—4 Anstalter, og faar han nu en ny til, vil det maaske blive for meget. Jeg vil heller ikke sige, at det er nitten Haandværk, og at Følgen efter Ordspøget derom vil komme, thi det er jo Afarter af samme Haandværk. Jeg er ganske vist enig med det ærede Medlem fra Herning (H. Nielsen) i, at vi ikke saaledes kunne bygge paa en enkelt Mand med Hensyn til en Indretning af den Bestaffenhed; thi vi vide jo: Sdag er det saa, og imorgen saa. Det skulde imidlertid heller ikke afstrække mig fra at tage Forslaget i dette Dieblis. Men jeg er kommen til følgende Overveielse, om end ikke ved egen Hjælp. Der er Spørgsmaal om uheldbrekelige Landsfvage, det vil sige aandelig uheldbrekelige, som ofte tillige ere meget legemlig svage, men som dog til en vis Grad kunne blive legemlig heldbrekelige. Men nu er Spørgsmaalet: Er man altid sikker paa, at det Skjøn er truffet rigtigt, at Bedkommende er aandelig heldbrekelig? Det kunde jo ske, at det ikke er Tilfældet, og at man derfor af Frygt for, at man for Enkeltens Bedkommende har taget feil, maa have Opmærksomheden henvendt paa, om der ikke hos Adskillige skulde være Anlæg til Fremmskridt, og om der ikke burde være forberedende Foranstaltninger for at værne om de aandelige Evner, der endnu maatte være tilbage indenfor en vis begrændset Forestillingskreds, saa at de ialtfald ikke blive mere aandsvækkede, end de allerede ere. Tilbage staar nu Spørgsmaalet om, hvilken Indflydelse et Asyl skulde øve med Hensyn til de legemlig Heldbrekede, og hvor dybt vi ville sætte de paagjældende ulykkelige Medfæbninger. Vi ville ikke sætte dem saa dybt, at vi ville sætte dem i Klasse med de Umælende; men, tænkt Dem, hvis vi havde umælende Stabninger, som lede af en Sygdom, og man af Pietetshensyn, og man kjender jo Exempler derpaa, ikke vilde dræbe dem — jeg taler om visse Ater af umælende Stabninger — saa er jeg overbevist om, at man vilde benytte den heldigt mulige Kur for at faae disse Stabninger legemlig heldbrekede, saa at de kunde faae en saa heldig Tilværelse som mulig, men selvsølgelig i en helt anden Grad, i en helt anden Forstand, som ikke kan maales hverken med Tal eller Men. Vilde vi gjøre dette Synspunkt gjældende ligeoverfor de Stabninger, her er Tale om, og der er aldeles utvivlsomt en hel Del af dem, som lide af Kirtelsvaghed eller lignende Sygdomme, og disse Sygdomme kunne have haat Indflydelse paa disse aandelig uheldbrekelige Mennefters svækkede Nervesystem og deres Hjernes Bestaffenhed, saa kommer det Spørgsmaal frem, under hvilke Forhold man skal prøve, at en saadan Anstalt skal være beliggende, som ialtfald skal tilfredsstille det humane Diemed, at hjælpe disse lidende Medfæbninger legemligt saa sikkert, saa